

Spørsmål til undervisning i sirkulasjonssystemet

1) Hva er hypertensjon?

Høyt blodtrykk. >140 sys og/eller >90 dia

2) Hvorfor er hypertensjon farlig?

Kan lede til en rekke sykdommer

3) Nevn minst 4 sykdommer hypertensjon kan lede til.

Åreforkalkning, hjerneslag, hjertesvikt og nyresvikt

4) Hvilke symptomer gir hypertensjon?

Ingen, men kan gi blant annet hodepine dersom det er veldig høyt over tid

5) Hvordan kan en behandle hypertensjon? Kan pasienten gjøre noe selv?

Medikamentell behandling dreier seg mot å hemme RAAS, redusere blodvolum, redusere TPM og/eller redusere hjerteaktivitet. Pas kan gjøre livsstilsendringer

6) Kan du definere åreforkalkning?

Ansamling av lipider, kolesterol, betennelsesceller og glatt muskulatur/bindevev i åreveggen.

7) Hvilke risikofaktorer kan lede til åreforkalkning?

Arvelige faktorer, hypertensjon, høyt LDL og triglyserider, diabetes, røyk, overvekt, kosthold og selvfølgelig alder.

8) Hvilke sykdommer kjenner du til som skyldes åreforkalkning?

Hjerteinfarkt, angina pectoris, hjerneslag, claudicatio intermittens og utposninger på hovedpulsåren er undervist.

9) Hvilke 4 (5) livsstilsendringer kan en gjøre for å minske risiko for mange hjerte-/karsykdommer?

Kosthold (mindre fett og salt, mer grønt), aktivitet, vektreduksjon og stumpe røyk. Stressreduksjon er nevnt av elev i undervisning, som kan sikkert ha gode effekter, men det finnes ikke tallmaterale på dette (meg bekjent). Det må også være en vedvarende stressreduksjon. På eksamen vil dette dessverre neppe gi poeng.

10) Hva er forskjellen mellom en angina pectoris og et hjerteinfarkt?

Anginasmerter vil gi seg enten i hvile eller med nitro. Et hjerteinfarkt vil vedvare.

11) Hvilke symptomer har både angina pectoris og hjerteinfarkt?

Brystsmerter, og typisk blek hud, tungpust og kanskje kvalme.

12) Hvordan behandles de?

Angina: symptomatisk med nitro. Kan stentes for vedvarende effekt.
Infarkt: MONA (Morfin, Oksygen v/behov, Nitro og blodfortynnende (ASA) i påvente av sykehus. Der propløsende medisiner, stent eller bypass.

13) Du er på hytta en lørdags kveld og samboeren din får klemmende brystmerter. Samboeren din er tidligere frisk. Du har lært at angina kan gi slike smerter og at anginasmerter vil gå over av seg selv. Fastlegen åpner på mandag og du vet at samboeren din vil få time raskt. Venter du til mandag? Hvorfor?

Nei, du må gjøre noe nå. Du kan ikke vite hva dette er da det å skille en udiagnostisert angina fra et hjerteinfarkt er en sykehusoppgave. Ring 113.

14) Hvilke komplikasjoner kan en få av hjerteinfarkter?

Arytmier, hjertesvikt og kardiogent sjokk i verstefall (ofte dødelig og raskt innsettende)

15) Hvorfor får en uregelmessig puls av atrieflimmer?

AV-knuten slipper igjennom elektriske potensialer fra atriet litt tilfeldig.

16) Hva er sammenhengen mellom atrieflimmer og hjerneslag?

Ved atrieflimmer vil der være en risiko for å danne tromber/koagler i atriet, spesielt venstre atrie. Disse kan følge blodstrøm og sette seg fast i hjernen.

17) Klarer du å definere hjertesvikt i en setning?

Et hjerte med redusert minuttvolum ikke tilstrekkelig for behovet til kroppen

18) Hvorfor er kroppens kompensasjonsmekanismer skadelig for hjertet ved hjertesvikt?

Det tvinger hjertet til å jobbe hardere. Flott kortsiktig effekt, forferdelig langsiktig effekt da hjertet er skadd i utgangspunktet!

19) Nevn 2 symptomer på hjertesvikt

Ankelødem og lungeødem (vann i lungene)

20) Hva er sammenhengen mellom røykebein og åreforkalkning? Hvor kommer røyken inn her?

Røykebein er åreforkalkning i de store arteriene som leder blod til beina. Røyk øker risiko for utvikling av åreforkalkning betraktelig.

21) Nevn 2 symptomer på røykebein.

Smerter ved gange og tynn hud.

22) Hva har åreknuter og venøsinsuffisiens til felles?

Defekte venøse klaffer som ikke sikrer en-veis-ventilfunksjon

23) Klaffefeil kan deles i 2 hovedgrupper, hva heter de og hvordan skiller de fra hverandre?

Stenose (harde klaffer, vanskelig å få blod igjennom) og insuffisienser (slappe klaffer som ikke lukker seg og slipper blod igjennom tilbake)

Oppgaver til blodsykdommer

1. Hva er anemi?

For lite hemoglobin

2. Hvilke 3 måter kan anemi oppstå?

Økt tap, redusert nydannelse eller økt nedbrytning

3. Kan du nevne 3 sykdommer/årsaker til anemi?

Jernmangel, blødnings sykdom eller autoimmun

4. Hva er leukemi?

Blodkreft

5. Hvordan deles leukemiene opp?

Lymfatisk og myelogen. Begge har en akutt og kronisk form. 4 ulike typer.

6. Hva er «beinmargstransplantasjon?»

Transplantasjon av benmarg fra en donor til et annet menneske

7. Hvorfor rammes gutter oftere enn jenter mtp blødersykdommer?

Blødersykdommer er ofte bundet til X-kromosomet. Jenter er XX og kan klare seg med en defekt X. Gutter er XY og er syke dersom deres X er mutert.

8. Hva er trombose?

Dannelse av et patologisk koagel inne i et kar

9. Hva er emboli?

Noe (ofte et koagel) som har fulgt blodbanen, satt seg fast og blokkerer for blodet.

10. Hva kan være kjipt med store lungeembolier?

Kan være dødelige. Kan selvfølgelig også gi stor lidelse.